

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

LEGISLATIVNÍ ASPEKTY MINIMÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ MOVITÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ A PROBÍHAJÍCÍ PROJEKTY VÝZKUMU A VÝVOJE

Národní galerie v Praze
10. června 2013
Pavel Jirásek
Eva Polatová, Petr Svoboda, Martin Mrázek
Národní památkový ústav

Prezentace

Kulturní dědictví v České republice

- Legislativní rámec ochrany movitého kulturního dědictví v ČR

Probíhající projekty

- Projekt Metodika a databáze požární ochrany památkových objektů (Projekt bezpečnostního výzkumu MV ČR – Národní památkový ústav ve spolupráci s HZS ČR a Technickým muzeem v Brně)
- Metodika uchovávání předmětů kulturní povahy – optimalizace podmínek s cílem dosažení dlouhodobé udržitelnosti Aktivita projektu (Projekt NAKI - Technické muzeum v Brně, Národní památkový ústav, Moravská galerie v Brně)
- Standardizace práce se sbírkami galerií ČR (Projekt Rady galerií ČR)

Kulturní dědictví v ČR

Kulturní dědictví v České republice

Památkový fond

- Kulturní památky
- Národní kulturní památky
- Památkové zóny
- Památkové rezervace

Sbírky muzejní povahy

- Sbírkové předměty

Archivní fond

- Archiválie

Knihovní fond

- Historický knihovní fond

Ochrana předmětů kulturní hodnoty

- Předměty kulturní hodnoty

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

Kulturní dědictví v ČR

Kulturní dědictví v České republice

Památkový fond

Sbírky muzejní povahy

- 60 mil. sbírkových předmětů
- 1 mil. Inventárních jednotek mobiliářů hradů a zámků

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších změn

- Část druhá – Péče o kulturní památku - **Ochrana a užívání kulturních památek § 9**
- (1) Vlastník kulturní památky je povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením.
- Povinnost pečovat o zachování kulturní památky, udržovat kulturní památku v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením má také ten, kdo kulturní památku užívá nebo ji má u sebe

Zákon č. 122/ 2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů

- § 3 – §8 **Centrální evidence sbírek**
- § 9 **Ochrana sbírek**
 - Zajistit ochranu sbírky před krádeží a vloupáním
 - Zajistit ochranu před sbírky před poškozením, zejména nepříznivými vlivy prostředí
 - ...

Vyhláška MK č. 275 ze dne 28.7.2000, kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb.

§ 1 Trvalé uchovávání sbírek muzejní povahy a sbírkových předmětů

- ochrana sbírek proti požáru, poškození vodou nebo chemickými látkami,
- uchování sbírkových předmětů v prostorách zajištěných mechanickými nebo elektronickými ochrannými systémy nebo jejich kombinací, se stanoveným režimem vstupu cizích osob, případně v prostorách pod stálou ostrahou,
- zajištění bezpečnosti sbírkových předmětů při manipulacích se sbírkovými předměty a při jejich převodech.
- ...

Vyhláška č. 23/2008 Sb., O technických podmínkách požární ochrany staveb

- § 26 Stavba památkově chráněná
 - a) vybavení - EPS nebo hlásič požáru v EZS
 - b) stabilní hasicí zařízení
 - v jedinečných prostorech staveb, nebo v prostorech s jedinečnými historickými sbírkami
 - v jedinečných dřevěných stavbách
- § 27 Ochrana movitých kulturních památek
 - a) vybavení - EPS nebo hlásič požáru v EZS
 - b) stabilní hasicí zařízení, jde li o jedinečnou sbírku historických předmětů

Koncepce památkové péče v České republice na léta 2011 – 2016

- Jedním z významných nástrojů ochrany kulturního dědictví České republiky je „Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví“. Tento systém zahrnuje i oblast ochrany kulturních památek, kterou je třeba dále rozvíjet. Hlavní prioritou programu je **implementace nových technologií** do stávajících struktur ochrany souborů movitých kulturních památek, především v objektech **hradů a zámků**.
- Cílem výzkumu, vývoje a inovací v oblasti památkové péče je přispět k lepšímu poznávání památkového fondu a **zajištění jeho kvalitnější a účinnější ochrany**, ať už na základě lepšího poznání památkového fondu nebo zlepšení a zkvalitnění možností jeho fyzické ochrany.

KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PÉČE O MOVITÉ KULTURNÍ DĚDICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE NA LÉTA 2010 - 2014 (KONCEPCE ROZVOJE MUZEJNICTVÍ)

- Dále zajišťovat účinnou preventivní ochranu movitého kulturního dědictví před následky mimořádných situací, před nepříznivými vlivy prostředí a před krádežemi, vloupáními a požáry a zajistit zmírňování následků nelegálně vyvážených kulturních statků.

Sbírkový fond ČR zahrnuje 370 sbírek muzejní povahy, evidovaných v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy MK ČR.

Dohoda o spolupráci mezi NPÚ a HZS (2010)

- zajištění kvalitnější požární ochrany kulturních památek v péči NPÚ
- sjednocení pohledu na požární ochranu památkových objektů

Východiska projektů

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

- **Analýza požární ochrany na památkových objektech ve správě Národního památkového ústavu pod vedením prof. Ing. Jiřího Zelinger, DrSc.**
- **Koncepce depozitářů NPÚ na období 2010–2015**

Východiska projektů

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

- *Koncepce depozitářů NPÚ na období 2010–2015*

Objekty se kterými NPÚ hospodaří

**Projekt Metodika a databáze požární ochrany památkových objektů
(Projekt bezpečnostního výzkumu MV ČR – Národní památkový
ústav ve spolupráci s HZS ČR)**

Cíle projektu

- Ochrana a dlouhodobé uchování kulturního dědictví ČR zvýšením úrovně požární bezpečnosti památkových objektů
- Zvýšení bezpečnosti občanů (zejména návštěvníků, správců a vlastníků památkových objektů)
- Stanovení postupů pro optimalizaci výběru technologií a technických prostředků požární prevence

Cíle projektu

- Stanovení postupů pro hodnocení rizik, řešení mimořádných událostí a živelních pohrom
- Vytvoření nástroje pro plánování finanční podpory preventivních opatření požární ochrany památkových objektů pro státní správu i samosprávu
- Stanovení základních parametrů pro aplikovaný výzkum a vývoj nových prvků požární ochrany památkových objektů

Aktivity projektu

- Průzkum požárního rizika analýza stávající situace řešení požární ochrany na 90 objektech, se kterými hospodaří Národní památkový ústav
- Porovnání stávajících instalovaných technologií a organizačních opatření požární ochrany památkových objektů v ČR i v zahraničí
- Posouzení vhodnosti instalované techniky na základě testů její funkčnosti a poznatků ze jejího využívání

Aktivity projektu

- Tvorba certifikované Metodiky požární ochrany památkových objektů
- Zpracování minimálního standardu zabezpečení památkových objektů proti požáru
- Vytvoření Národní databáze památkových objektů a jejich požárního rizika

Metodika uchování předmětů kulturní povahy – optimalizace podmínek s cílem dosažení dlouhodobé udržitelnosti (Projekt NAKI - Technické muzeum v Brně, Národní památkový ústav, Moravská galerie v Brně)

Cíl projektu

- Zpracování metodiky doporučení pro optimální dlouhodobé uchovávání movitých předmětů v oblasti sbírkotvorných institucí muzejního typu a resortu památkové péče na základě aplikace moderních způsobů ukládání, uchovávání a manipulace s movitým kulturním dědictvím

Aktivity projektu

- Sběr dat (popis výchozí situace)
- Činnost pracovní skupiny - týmu expertů
- Zpracování metodiky, specializované mapy
- publicita, odborné semináře, vytvoření a správa www portálu
- Implementace metodiky do praxe

Aktivity projektu – analyzované oblasti

- **Budovy:**
- lokalita (lokalizace)
- konstrukce (materiály, struktura budovy - historická budova / přestavba / novostavba)
- rizika (oheň, voda, vandalismus a krádež, polutanty, biologičtí škůdci, atd.)
- řízení parametrů prostředí
- vnější a vnitřní logistika
- deponování (řešení prostoru, mobiliář, manipulační technika)

Aktivity projektu – analyzované oblasti

- **Ochrana sbírek**
- manipulace
- parametry prostředí
- způsoby uložení (ochrana předmětů)

Provoz

- využívání předmětů movitého kulturního dědictví včetně manipulace
- badatelský režim
- bezpečnostní režim
- úklidový a kontrolní režim
- zpřístupněný (instalovaný) depozitář

Aktivity projektu – analyzované oblasti

Jeden z výstupů projektů

Minimální standard zabezpečení různých typů a zařízení paměťových institucí

- Prostředí uložení předmětů
- Zabezpečení proti krádežím
- Zabezpečení proti požáru
- Způsoby manipulace s předměty

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

Díky za pozornost!

pavel.jirasek@gmail.com